

Monumentnummer*: 508236

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 27 april 1999
Kadaster deel/nr: 82689/146

Complexnummer 508235 *Complexnaam* Gunterstein

*Woonplaats** Breukelen *Gemeente** Stichtse Vecht *Provincie** Utrecht

*Straat** Zandpad *Nr** 48 *Toev.** *Postcode** 3621 NE *Woonplaats** Breukelen *Situering* *Locatie*

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>
Breukelen Sint Pieters	B			272
Breukelen Sint Pieters	B			909
Breukelen Sint Pieters	B			265
Breukelen Sint Pieters	B			274
Breukelen Sint Pieters	B			285
Breukelen Sint Pieters	B			283
Breukelen Sint Pieters	B			294
Breukelen Sint Pieters	B			311
Breukelen Sint Pieters	B			700
Breukelen Sint Pieters	B			277
Breukelen Sint Pieters	B			911
Breukelen Sint Pieters	B			723
Breukelen Sint Pieters	B			306
Breukelen Sint Pieters	B			260
Breukelen Sint Pieters	B			280
Breukelen Sint Pieters	B			434
Breukelen Sint Pieters	B			1277

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>
Breukelen Sint Pieters	B			865
Breukelen Sint Pieters	B			869
Breukelen Sint Pieters	B			307
Breukelen Sint Pieters	B			870
Breukelen Sint Pieters	B			266
Breukelen Sint Pieters	B			1094
Breukelen Sint Pieters	B			310
Breukelen Sint Pieters	B			1278
Breukelen Sint Pieters	B			278
Breukelen Sint Pieters	B			293
Breukelen Sint Pieters	B			572
Breukelen Sint Pieters	B			867
Breukelen Sint Pieters	B			295
Breukelen Sint Pieters	B			440
Breukelen Sint Pieters	B			433
Breukelen Sint Pieters	B			298
Breukelen Sint Pieters	B			296
Breukelen Sint Pieters	B			439
Breukelen Sint Pieters	B			276
Breukelen Sint Pieters	B			279
Breukelen Sint Pieters	B			1030
Breukelen Sint Pieters	B			275
Breukelen Sint Pieters	B			934
Breukelen Sint Pieters	B			303
Breukelen Sint Pieters	B			1029
Breukelen Sint Pieters	B			305
Breukelen Sint Pieters	B			269
Breukelen Sint Pieters	B			284
Breukelen Sint Pieters	B			290
Breukelen Sint Pieters	B			270
Breukelen Sint Pieters	B			868
Breukelen Sint Pieters	B			304
Breukelen Sint Pieters	B			579
Breukelen Sint Pieters	B			259
Breukelen Sint Pieters	B			435
Breukelen Sint Pieters	B			1269
Breukelen Sint Pieters	B			935
Breukelen Sint Pieters	B			1268

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>
Breukelen Sint Pieters	B			273
Breukelen Sint Pieters	B			912
Breukelen Sint Pieters	B			282
Breukelen Sint Pieters	B			281
Breukelen Sint Pieters	B			287
Breukelen Sint Pieters	B			1093
Breukelen Sint Pieters	B			271
Breukelen Sint Pieters	B			726
Breukelen Sint Pieters	B			910
Breukelen Sint Pieters	B			262

*Rijksmonumentomschrijving***

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende tot de buitenplaats Gunterstein. Deels in structuur en deels in detail gaaf bewaarde aanleg in landschapstijl binnen een formele structuur van lanen en waterlopen. Beeldbepalend voor de aanleg is de zeventiende-eeuwse monumentale as op het huis, bestaande uit een dubbele rij oude linden (XIXb). De laan kent een visuele versmalling aan het einde, daar in het verlengde van de laan na WOII een populierenbos is geplant waarin een smalle zichtas is uitgespaard. Ter hoogte van dit bosperceel maakt de laan een knik en loopt als slingerpad door naar de Achterplaats. Door de aswerking lijkt, vanaf het einde van de laan, de schoorsteentoren op het huis bekroond te worden door een obelisk-achtige bekroning, hetgeen in werkelijkheid het torendak van de Nederlands Hervormde Kerk van Breukelen is. De 17de-eeuwse classicistische opbouw van een op het huis geprojecteerde hoofdas wordt versterkt door de symmetrisch geplaatste bouwhuizen aan weerszijden van het voorplein. Voor het voorplein een dwarsas bestaande uit een kastanje- en beukenlaan, die met een knik rondom de Nieuwe Tuin en het Engels Werk loopt. Langs de lindelaan liggen achtereenvolgens van west naar oost, gevat in de zeventiende-eeuwse grachtenstructuur: het driehoekige weiland naast het huis; het omgrachte park in landschapstijl (Nieuwe Tuin en Engelse Werk), een weiland met boomgroepen en een landschappelijke aanleg op de Achterplaats. Het Engelse Werk kent een vroeg-landschappelijke aanleg met slingerpaden en een waterkom. Deze aanleg dateert vermoedelijk uit het einde van de achttiende eeuw, daar in 1793 het pittoreske tuinhuis 'de rots' werd gebouwd (combinatie van een kluzenaarsgrot en een kinderspeelhuisje, in 1970 afgebroken). Naar het ontwerp van de tuinarchitect Van Lunteren uit 1849 is de gebogen verbreding in de gracht uitgevoerd en zijn enkele paden in wijde curven om een open ruimte aangelegd. Ten westen van deze aanleg een modern tuingedeelte uit 1935, de Nieuwe Tuin genaamd, bestaande uit een open aanleg met enkele solitair en een rondlopend pad. Aansluitend op het Engels Werk, gescheiden door een slingerende laan (beplanting van Zomereiken en Gewone Essen 1958), een brede strook weiland. Het weiland is ingericht met boomgroepen, daterend uit de vroege landschapsperiode, om een dieptewerking te verkrijgen. Vanaf de lindelaan, die de grens vormt aan de noordzijde, zijn fraaie zichten op deze open ruimte met coulissenwerking geprojecteerd. Een slingerende laan, onderdeel van de 'Belt walk' kadert het weiland aan de zuidzijde af. Door de aankoop van de hofstede Boomrijk in 1832 werd ten zuiden van de buitenplaats een brede strook weiland toegevoegd. Ter verfraaiing werd een slingerlaan (buitenlaan) aangelegd van diverse bomenaanplant (Rode beuk, Paardekastanje, Plataan en Linde). De ronde waterkom in de formele aanleg van de Achterplaats werd in 1865 door Copijn vergraven tot een slingerende vijver. De aanleg van

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

de Achterplaats heeft een besloten karakter door de dichte begroeiing (iepen) langs de randen.

Waardering

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende tot de buitenplaats van algemeen belang:

- vanwege de gaaf bewaard gebleven 17de-eeuwse formele grachten- en lanenstructuur;
- vanwege de 17de-eeuwse classicistische opbouw van de aanleg, bestaande uit een lange zichtas (hoofdas) loodrecht op het huis geprojecteerd, het voorplein met de symmetrische geplaatste bouwhuizen en het hoofdgebouw;
- vanwege de verschillende fasen van aanleg in landschapsstijl, namelijk de vroege-landschapsstijl (einde 18de-eeuw), de aanleg naar ontwerp van S.A. van Lunteren (1849) en Copijn (1865).

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg